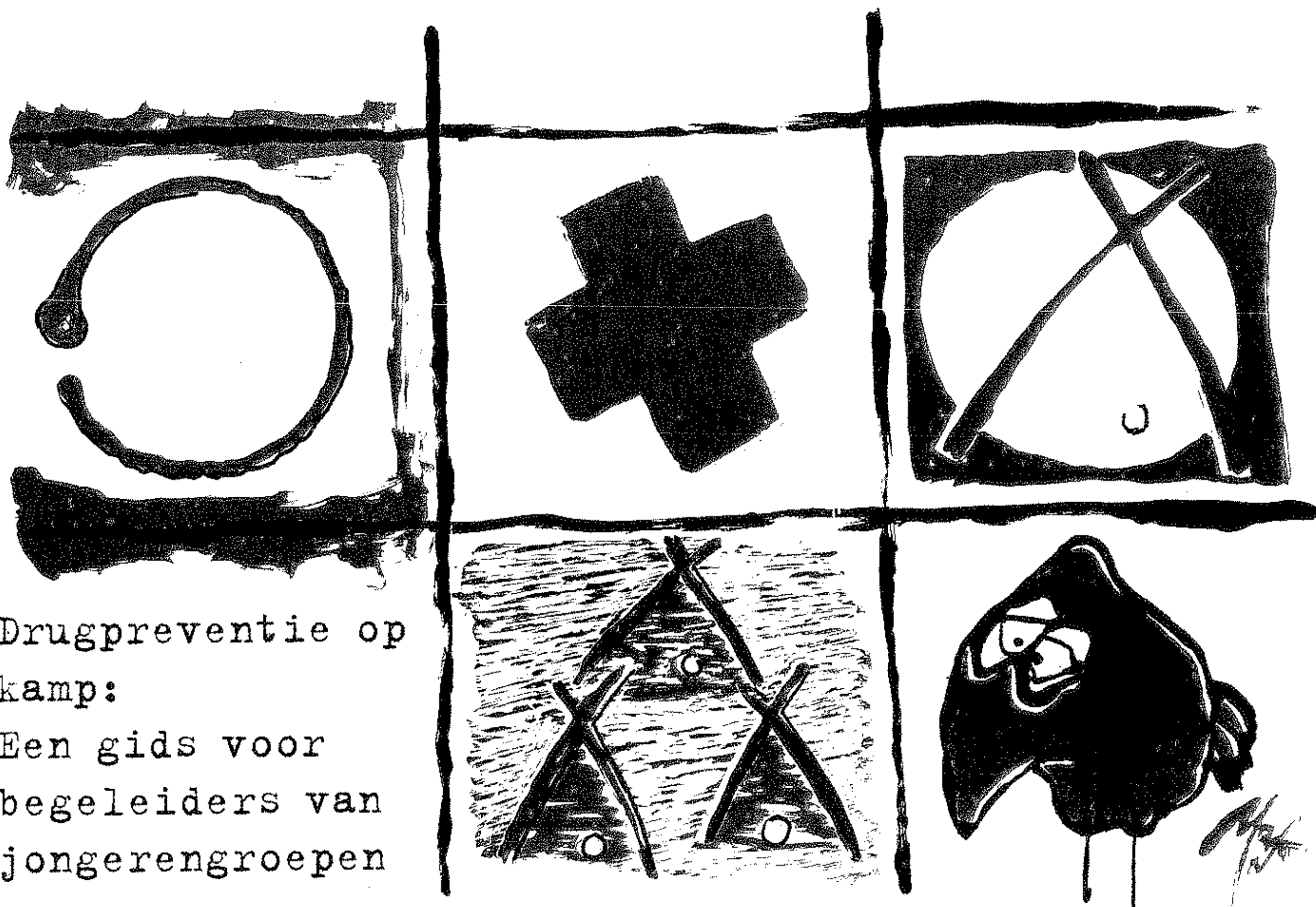
drugs

EEN RAMP OP KAMP?

Drugpreventie op kamp:
Een gids voor begeleiders van jongerengroepen

Deze brochure is een uitgave van de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw

Colofon

Deze brochure is een uitgave van de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw (VAD), Gustave Schildknechtstraat 9, 1020 Brussel.

Eindredactie: Roeland Keersmaekers

Vormgeving: Mano Romero
Druk: EPO

)UDSTAFEL

1 Uitleg voor de start

2 Een gezond kamp?

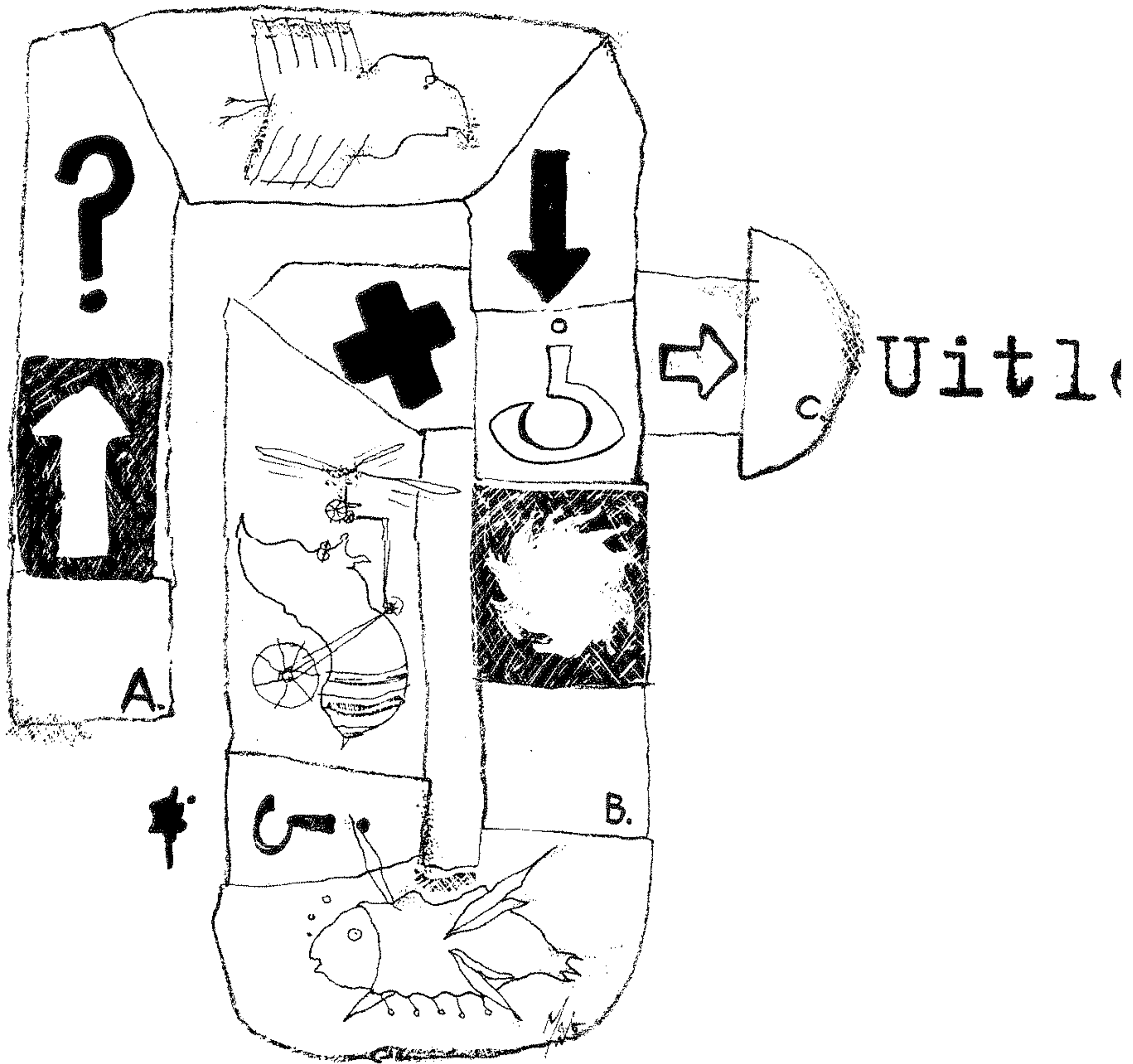
Werkvorm: Gezond of ongezond?
Werkvorm: Gezondheid in kaart
Werkvorm: Gezonde voornemens

3 Gezonde afspraken

Werkvorm: Afspraken in tabellen
Werkvorm: Tabellen etaleren

4 Kleine rampen

Werkvorm: Crisisberaad
Werkvorm: Ondersteuning rondom

A.
B.
C.
Uitl

Een kamp is elke keer weer een onvergetelijke gebeurtenis. Heel wat jongeren beleven er een fantastische tijd. Ze voelen zich opgenomen in een groep, ze steken wat op van het voorbeeld van de begeleiders en ze leren van andere jongeren. Sport, spel en amusement maken van het kamp een gezonde ervaring. Maar waar jongeren bij elkaar komen, wordt er soms ook geëxperimenteerd met ongezonde zaken. Jongeren drinken er hun eerste pint, roken hun eerste sigaret, delen een joint, ...

g voor de start

Met deze brochure willen we jou als begeleider van een jongerenkamp ondersteunen in de voorbereiding van een gezond kamp. Je vindt in deze brochure een aantal werkvormen en ideeën die aanzetten tot nadenken over het gezondheidsgehalte van jullie kampwerking. Met de werkvormen in het eerste deel kan je enkele gezonde en ongezonde aspecten van het kamp bespreken. Met de werkvormen in het tweede en het derde deel kan je even stilstaan bij eventueel druggebruik op kamp. In het laatste deel van deze brochure vind je enkele tips voor het ondersteunen van jongeren bij het maken van een gezonde keuze.

De werkvormen in deze brochure zijn discussiewerkvormen. Het is de bedoeling dat je je eigen mening toetst aan de mening van anderen. Vandaar dat je deze brochure best vóór het kamp met de hele begeleidersploeg doorloopt. Hoe meer mensen je betrekt bij het maken van de afspraken, hoe meer mensen zich in de gemaakte afspraken herkennen. Belangrijk is ook dat je niet enkel het druggebruik van de kampdeelnemers bespreekt, maar dat ook het druggebruik onder de begeleiding ter discussie staat.

Je kan deze brochure overlopen tijdens een voorbereidingsweekend, tijdens een planningsvergadering of je kan er een extra moment voor voorzien. Het overlopen van de brochure vraagt een extra inspanning, maar loont de moeite. Duidelijke afspraken en een goede voorbereiding bieden je een houvast bij crisissituaties. Zo kan je paniekreacties vermijden en trek je als begeleidersgroep aan hetzelfde touw wanneer grenzen worden overschreden.

Veel succes ermee!

Met de hierbij afgedrukte
kampfiche
kan je deze brochure iets
persoonlijker maken.
Je kan er de gegevens
van het kamp,
van de deelnemers en
van de begeleiding invullen.

HET KAMP

Het kamp wordt georganiseerd door:

- ....

Het kamp gaat door in de periode:

- ....

Het kamp vindt plaats te:

- ....

Het kampthema is:

- ....

DE DEELNEMERS

Er gaan .... **jongeren mee.**

In totaal .... **meisjes**

en .... **jongens.**

De leeftijd van de deelnemers varieert van

.... **jaar tot** .... **jaar.**

DE BEGELEIDING

Het kamp wordt begeleid door:

- ……………………………… • ………………………………
- ……………………………… • ………………………………
- ……………………………… • ………………………………
- ……………………………… • ………………………………
- ……………………………… • ………………………………
- ……………………………… • ………………………………
- ……………………………… • ………………………………
- ……………………………… • ………………………………
- ……………………………… • ………………………………
- ……………………………… • ………………………………
- ……………………………… • ………………………………
- ……………………………… • ………………………………
- ……………………………… • ………………………………
- ……………………………… • ………………………………

Voor het lekkere eten zorgen:

- ……………………………… • ………………………………
- ……………………………… • ………………………………
- ……………………………… • ………………………………
- ……………………………… • ………………………………

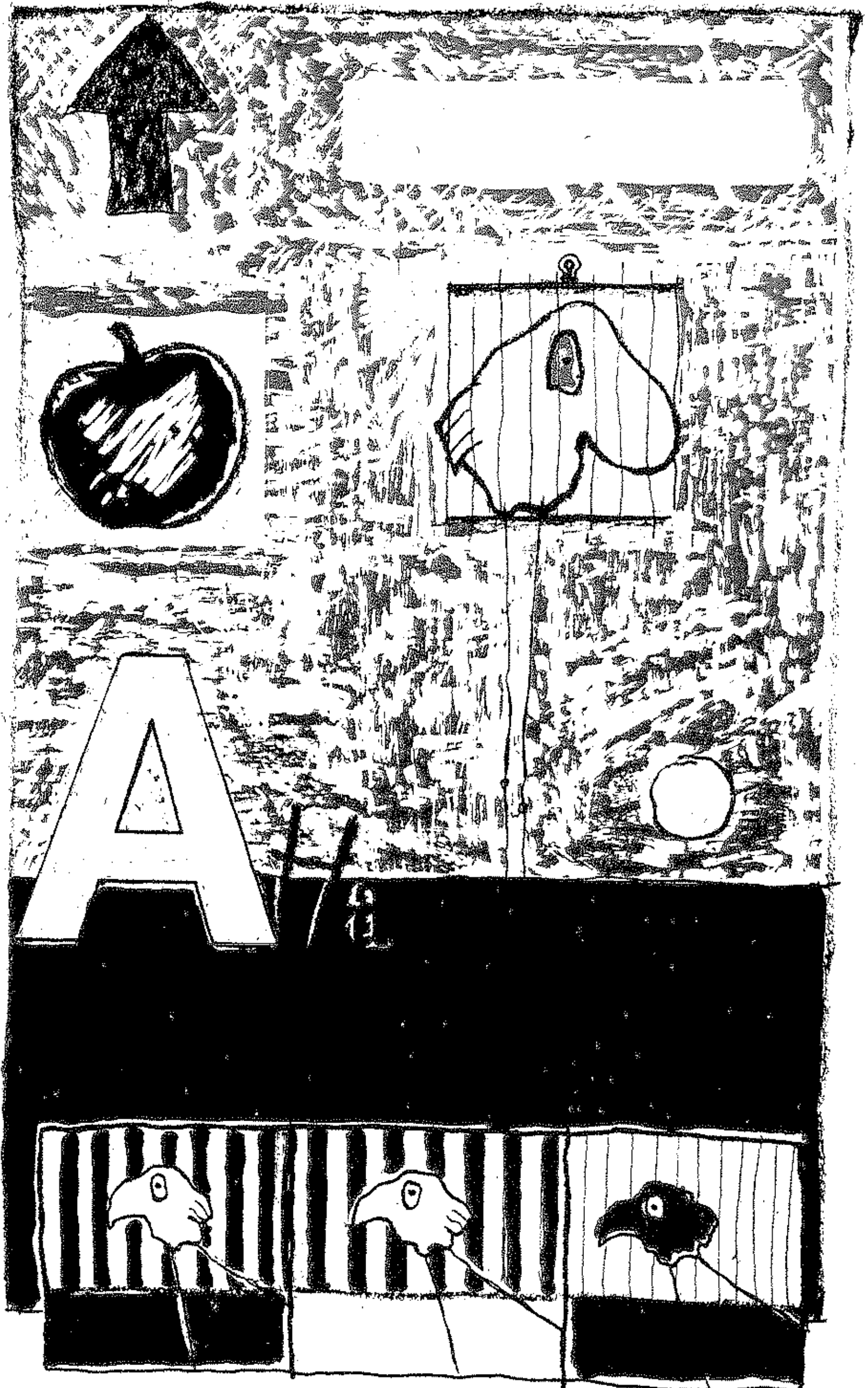
De verpleger van dienst is:

- ……………………………… • ………………………………

De eindverantwoordelijke van het kamp is:

- ……………………………… • ………………………………

Een gezond kamp?

Gezondheid en welzijn hebben te maken met zowel fysieke, psychologische als sociale aspecten. Op fysiek vlak kunnen bijvoorbeeld sportactiviteiten bijdragen tot een gezonder kamp. Waardering en aanvaarding van elke jongere in de groep zijn belangrijk voor de psychologische gezondheid. Een leuke en uitdagende omgeving kan de sociale gezondheid van het kamp verhogen.

In onderstaande werkvormen komen deze verschillende aspecten van gezondheid aan bod. De werkvormen zetten jullie aan tot nadenken over het gezondheidsgehalte van jullie kampwerking. Ze moedigen aan tot discussie en gesprek, zodat je je eigen mening over een gezond kamp kan toetsen aan de mening van anderen.

Werkvorm gezond of ongezond ?

Hieronder vind je enkele beschrijvingen die een kamp (kunnen) typeren. Aan jullie om te beoordelen of deze beschrijvingen deel uitmaken van een gezond of een ongezond kamp.

Duid eerst individueel de drie meest ongezonde zaken en de drie meest gezonde zaken aan. Turf de antwoorden en zie bij welke beschrijvingen de groep sterk uiteenlopende antwoorden geeft. Rond deze controversiële beschrijvingen kan je met de hele groep tot een consensus trachten te komen.

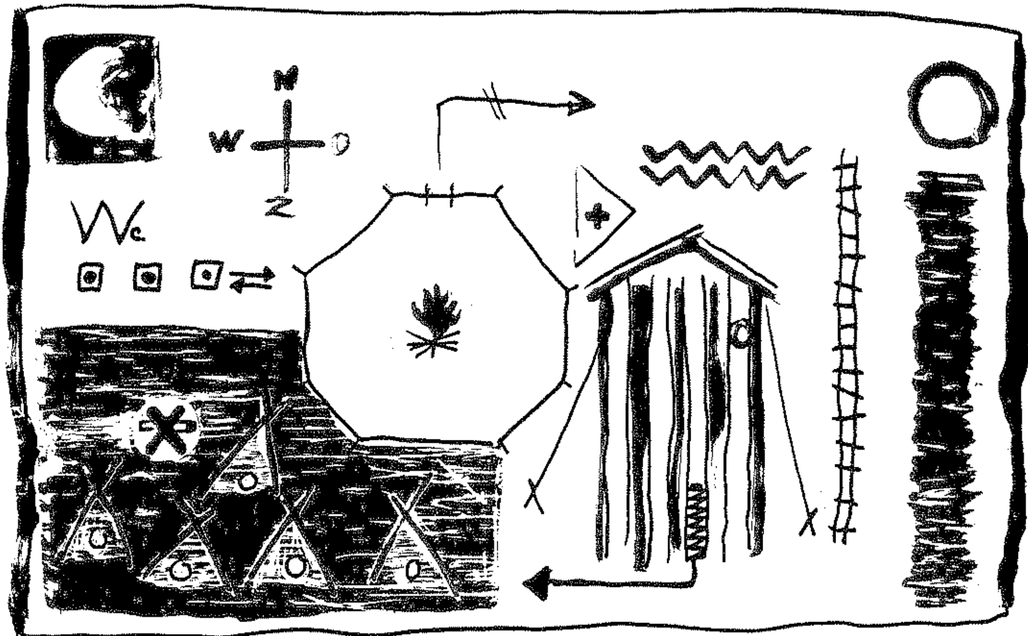
- ☆ er is een aparte ruimte om te roken
- ☆ op kamp speel je vooral niet-competitieve spelen
- ☆ de toiletten zijn vuil en onhygiënisch
- ☆ elke dag is er een stukje fruit als vieruurtje
- ☆ voor persoonlijke problemen is er op kamp geen plaats
- ☆ je kiest voor activiteiten waarbij alle deelnemers aan bod komen
- ☆ roken kan en mag overal en altijd
- ☆ op de kampplaats ligt allerlei rommel en afval
- ☆ er is veel aandacht voor sportactiviteiten
- ☆ over het gebruik van alcohol bestaan er duidelijke afspraken
- ☆ sigarettenpeukjes liggen verspreid over het terrein
- ☆ elkaar pesten is toegestaan
- ☆ over het uur van slapengaan beslist ieder voor zich
- ☆ naar de mening van de kampdeelnemers wordt niet geluisterd
- ☆ ....
- ☆ ....
- ☆ ....

Werkvorm gezondheid in kaart

Teken op een groot blad papier of op een bord het plan van jullie kampplaats/verblijfcentrum.

Kleur op het plan de gezonde plaatsen (bijvoorbeeld de sportruimte, indien veel sportactiviteiten; de slaapruimte, indien goed verlucht en voldoende nachtrust) in het groen. Kleur de ongezonde plaatsen (bijvoorbeeld de toiletten, indien niet hygiënisch; de eetruimte, indien enkel ongezond voedsel) in het rood.

Enkele plaatsen op een rijtje: eetruimte (eet); bar/kantine (bar); slaapruimte van jongeren (slajon); slaapruimte van begeleiders (slabeg); wasruimte (was); toiletten (toi); douches (dou); keuken (keu); speelplaats (spe); activiteitenruimte (act); leidingslokaal (lei); omgeving van kampplaats (omg); sportvelden (spo); .... Met de afkortingen kan je de plaatsen op het plan aanduiden.

Werkvorm gezonde voornemens

Deel de groep op in kleine groepjes. Bedenk per groepje drie activiteiten die volgens jullie de gezondheid van het komende kamp kunnen bevorderen (bijvoorbeeld: we kuisen elke dag de toiletten).

Leg de activiteiten van de verschillende groepjes naast elkaar en zoek drie activiteiten waar de hele ploeg van begeleiders zich kan in terugvinden. In de onderstaande tabel kan je ze invullen.

ONZE GEZONDE KAMPVOORNEMENS

1 ....

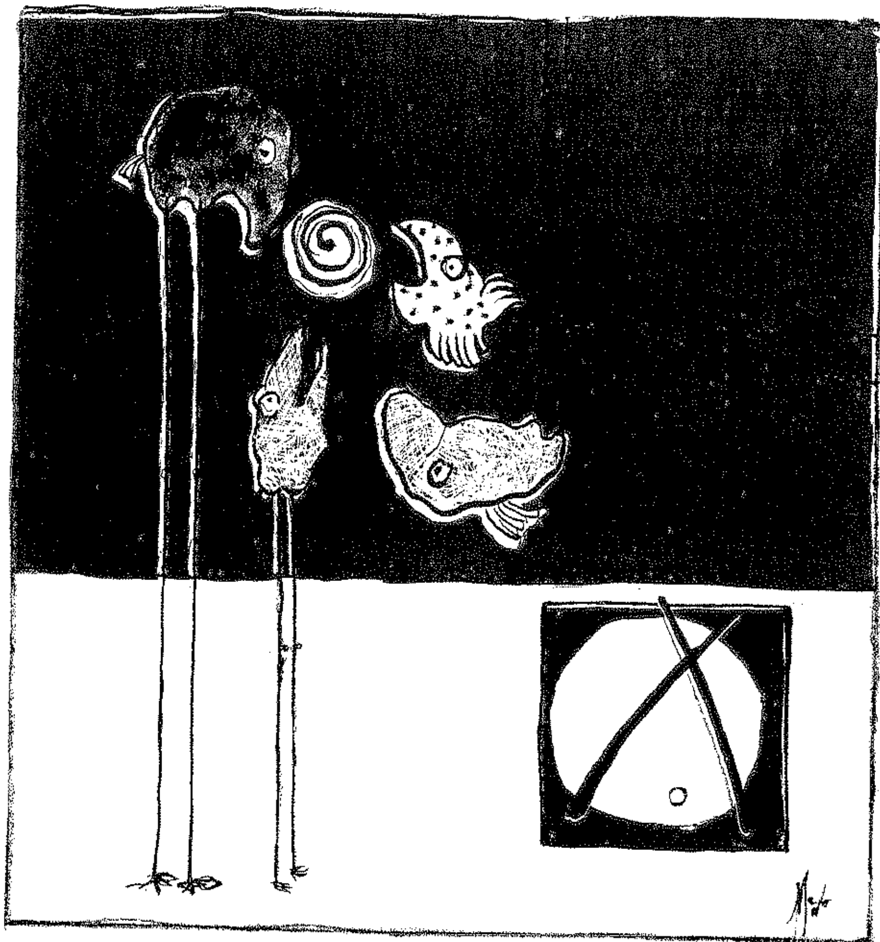
....

2 ....

....

3 ....

....

Gezonde afspraken

Ook het gebruik van alcohol, tabak, medicatie en andere drugs hebben met de gezondheid van jullie kamp te maken.

Alcohol, tabak en medicatie zijn in onze samenleving ingeburgerd. Op heel wat kampen is dat niet anders. Een pint drinken, een sigaret roken of een medicament slikken, maken deel uit van het kampgebeuren. Voor illegale drugs is de situatie anders. De samenleving aanvaardt het gebruik van illegale drugs niet en dat heeft ook zijn weerslag op de kampafspraken. Illegale drugs worden liever doodgezwegen.

Met de hiernavolgende werkvormen willen we het gesprek over drugs opentrekken. Al te vaak wordt 'drugs' verengd tot illegale drugs. We willen jullie ook aanzetten tot nadenken over alcohol, tabak en medicatie. En omdat het interessant is een aantal ongeschreven regels neer te schrijven, is er in de afsprakentabel ook aandacht voor snoepgoed, frisdrank, computerspelletjes, ...

Werkvorm afspraken in tabellen

Neem eerst het huisreglement van de kampplaats of het verblijfcentrum en eventueel reeds gemaakte kampafspraken bij de hand.

Zet jullie in kleine groepjes en vul de tabel op de volgende twee bladzijden in aan de hand van de volgende richtvragen: Waar, wanneer, hoeveel, ...? In het grijze gedeelte vul je in wat toegestaan is. In het rode gedeelte geef je aan wat verboden is. Hierbij hou je natuurlijk rekening met de reeds bestaande afspraken (huisreglement, kampreglement).
Leg daarna de afspraken van de verschillende groepjes naast elkaar en tracht tot afspraken te komen waar de hele leidingploeg zich kan in terugvinden.

Werkvorm tabellen etaleren

Duidelijke afspraken geven jou als kampbegeleider een houvast. De afspraken moeten echter ook bekend worden gemaakt aan de kampdeelnemers en de ouders van de deelnemers.

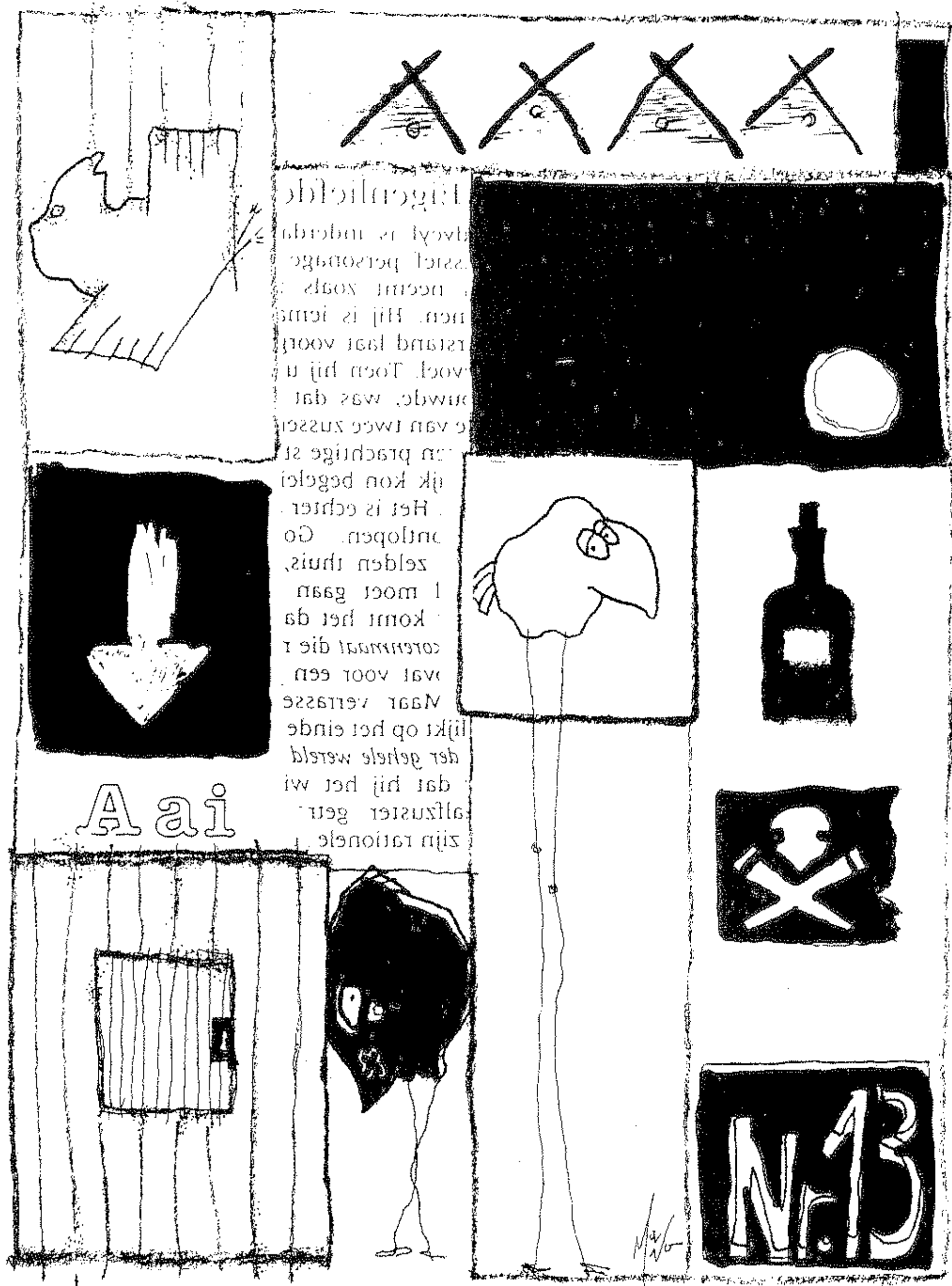
Aan de ouders kan je de gemaakte afspraken per brief bekend maken. Aan de deelnemers kan je de afspraken op een ludieke manier meedelen. Afhankelijk van de groep waarmee je op kamp bent, kan je de deelnemers ook inspraak geven.

Het belangrijkste is dat de afspraken voor iedereen duidelijk zijn. Je kan de afspraken op een zichtbare plaats uithangen. Met tekeningen of symbolen kan je de afspraken op verschillende plaatsen van de kampplaats of het verblijfcentrum in herinnering brengen.

Een leuk idee is een fotoreportage. Maak een fotoreeks waaruit de belangrijkste afspraken duidelijk worden. Deze foto's - eventueel vergroot en met bijhorende tekst - kan je op verschillende plaatsen uithangen.

	SNOEPGOED	FRISDRANK	COMPUTER-SPELLETJES	......
Kampbegeleiders				
Kampdeelnemers jonger dan .... jaar				
Kampdeelnemers ouder dan .... jaar				

	ALCOHOL	TABAK	MEDICATIE	ILLEGALE DRUGS

Kleine rampen

Alle goede bedoelingen ten spijt, op elk kamp kunnen er zich kleine of minder kleine rampen voordoen: een gebroken arm, een vechtpartij, overmatig alcoholgebruik, een joint, ...

Wanneer je duidelijke afspraken hebt gemaakt, kan je ingrijpen bij de overtreding van deze afspraken. Hierbij heb je als begeleider het voordeel dat je kan verwijzen naar iets tastbaars, namelijk de afspraken op papier. Het kan echter ook gebeuren dat er zich problemen voordoen die je niet hebt voorzien.

Met de onderstaande werkvormen kan je je voorbereiden op onvoorziene omstandigheden. Ze zetten je aan om na te denken over de oplossing van crisissituaties en over diensten of personen waarbij je eventueel ondersteuning kan zoeken.

Werkvorm crisisberaad

Hieronder vind je acht (crisis)situaties. Aan elke situatie zijn drie mogelijke oplossingen of sancties gekoppeld. Het zijn situaties waarbij snel een beslissing moet worden genomen. Daarom stellen we voor dat je deze werkvorm als een soort crisisberaad opvat.

Iemand leest de situatie en de drie mogelijke oplossingen voor. Binnen de vijf minuten tracht je met de hele groep tot een oplossing te komen waar iedereen kan achterstaan. Deze oplossing kan één van de onderstaande alternatieven zijn, een samenvoeging van verschillende alternatieven, of een oplossing die jullie zelf hebben bedacht.

Nadat je deze werkvorm hebt doorlopen, kan je op de laatste bladzijden van deze brochure nog enkele ideeën opdoen. Je vindt er tips over hoe je met ongezond gedrag of met druggebruik op kamp kan omgaan.

1. 's Morgens verschijnt een jongere dronken op een activiteit.

A.
Je laat hem gewoon meedoen met de activiteit. Je lacht met hem in het bijzijn van de andere jongeren.

B.
Je wijst hem direct op de gemaakte afspraken over alcohol en zegt dat alcohol niet kan tijdens de activiteiten.

C.
Je zegt dat hij in bed moet kruipen en dat je het voorval met hem zal bespreken wanneer hij nuchter is.

2. Een jongere vraagt elke avond een pilletje tegen de hoofdpijn.

A.
Je geeft hem gewoon de medicamenten zonder je daarbij verder vragen te stellen.

B.
Je vraagt de jongere of hij thuis ook zoveel medicamenten neemt. Je wijst hem erop dat dat niet zo gezond is.

C.
Je zoekt een andere oplossing voor de hoofdpijn. Je stelt bijvoorbeeld voor om wat vroeger te gaan slapen.

3. Op een avond valt een deelnemer van de trap. Hij is er ernstig aan toe en moet naar een dokter. Alle begeleiders hebben echter teveel gedronken om nog met de wagen te rijden.

A.
Je belt een ambulance of een dokter om ter plaatse te komen. Je spreekt af dat er in het vervolg steeds iemand nuchter blijft.

B.
Een van de begeleiders waagt het er toch op en brengt de jongere naar het dichtst-bijzijnde ziekenhuis.

C.
Je geeft de jongere een pijnstiller en wacht de ochtend af vooraleer naar de dokter te gaan.

4. Een begeleider ziet dat twee jongeren marihuana bij zich hebben.

A.
Je neemt de drugs af en spoelt deze door in het WC.

B.
Je zegt hen dat ze geen drugs op kamp mogen gebruiken. Je houdt hen voor de rest van het kamp wat beter in het oog.

C.
Je licht de ouders in over het bezit van marihuana en stuurt de jongeren naar huis.

5. Je merkt dat veel jongeren tijdens het kamp beginnen roken. Ze worden aangezet door jongeren die reeds voor het kamp rookten en die sigaretten bij zich hebben.

A.
Op een avond roep je alle jongeren bijeen en je vertelt over de schadelijke gevolgen van roken.

B.
Je beslist om met de leidingsploeg de niet-rokende jongeren te ondersteunen en aan te moedigen. Zelf geven jullie het voorbeeld en roken niet in het bijzijn van jongeren.

C.
Je neemt de sigaretten van de rokende jongeren in bewaring. Elke avond krijgen ze een paar sigaretten.

6. 's Avonds betrap je enkele jongeren in de slaapruimte met sterke drank.

A.
Je neemt de drank af en giet hem in het bijzijn van de jongeren leeg. Je wijst hen op de gemaakte afspraken.

B.
Je neemt de drank af en je drinkt hem later met de begeleidersploeg op.

C.
Je schrijft een brief naar de ouders met de mededeling dat hun kinderen sterke drank mee hadden, tegen de afspraken in.

7. Twee medebegeleiders verdwijnen tijdens de middag. Na de middagpauze heb je de indruk dat ze high zijn. Je vermoedt dat ze stiekem een joint hebben gerookt.

A.
Je bespreekt dit met de hoofdbegeleider en beslist om hen er 's avonds over aan te spreken. Je wilt ze op de hoogte brengen van je vermoeden.

B.
Om je vermoeden hard te maken, doorzoek je stiekem hun bagage.

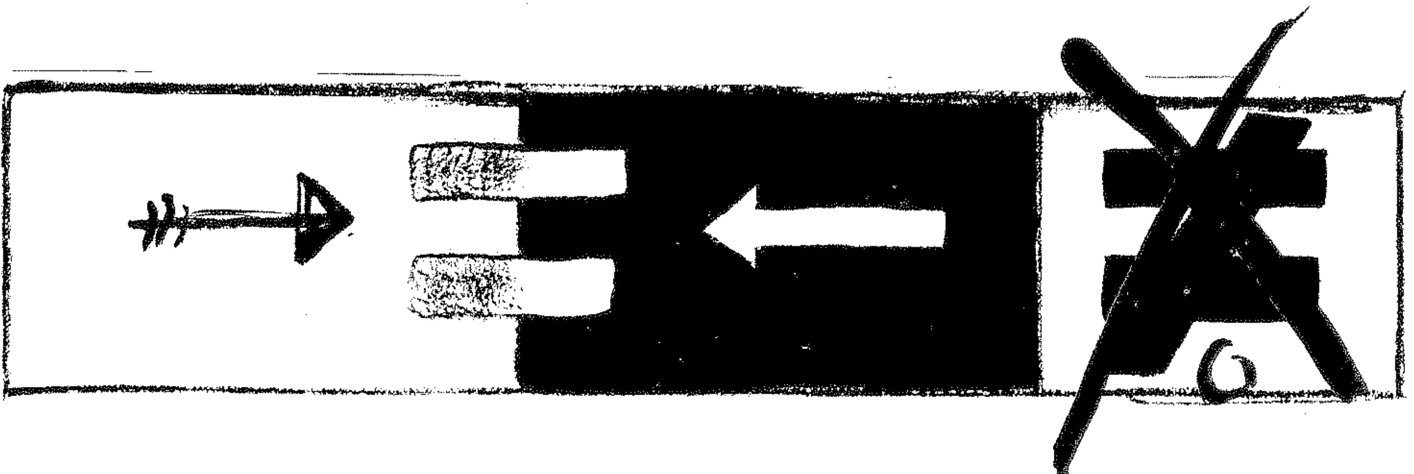
C.
Je spreekt de begeleiders hier direct over aan. Je zegt dat joints niet thuishoren op een kamp.

8. De laatste avond van het kamp wordt er een feestje georganiseerd. Heel wat jongeren hebben duidelijk teveel gedronken. Er worden enkele WC's beschadigd.

A.
De volgende ochtend zoek je de schuldigen. Zij moeten opdraaien voor de kosten en mogen niet meer mee op kamp.

B.
Je beslist volgend kamp geen alcoholische dranken meer te schenken op de afscheidsfuif.

C.
Je zoekt de daders en licht de ouders in over de vernielingen.

Werkvorm
ondersteuning rondom

Wanneer er zich op kamp een crisissituatie voordoet, handel je als begeleider nooit alleen. Je overlegt met andere kampbegeleiders over de manier waarop je gaat optreden. Met meer mensen krijg je vaak een vollediger beeld van de situatie en kan je een betere oplossing bedenken.

Sommige situaties kan je niet met de begeleidersploeg oplossen. Hiervoor kan je een beroep doen op andere mensen. Om gepast en snel te kunnen reageren is het interessant dat je reeds voor het kamp een lijst van adressen en telefoonnummers opmaakt.

In de onderstaande tabel kan je een aantal adressen invullen. Overweeg op voorhand ook even wanneer je welke personen of diensten gaat contacteren. Soms is het niet bevorderlijk voor de vertrouwensrelatie met de jongeren dat je al te snel de politie of de ouders verwittigt bij onregelmatigheden.

Contactpersoon op het secretariaat
van de inrichter van het kamp

Naam:

Adres:

Telefoon:

Wanneer contacteren?

....

....

....

Belangrijke hulpdiensten

Antigifcentrum:	02/345.45.45
Brandwondencentra:	02/268.62.00
	09/240.34.90
	03/217.75.95
Medische spoeddienst:	100
Brandweer:	100

Wanneer contacteren?

....

....

....

Geneesheer
(ook 's nachts en in het weekend bereikbaar)

Naam:

Adres:

Telefoon:

Wanneer contacteren?
....
....
....

Ziekenhuis
(dichtstbijzijnde)

Naam:

Adres:

Telefoon:

Wanneer contacteren?
....
....
....

Politie
(van de gemeente waar het kamp plaatsvindt)

Naam:

Adres:

Telefoon:

Wanneer contacteren?
....
....
....

Andere..................
(zelf in te vullen)

Naam:

Adres:

Telefoon:

Wanneer contacteren?
....
....
....

Het leiden van de begeleiding

Als begeleider van een jongerenkamp kan je op verschillende manieren bijdragen tot een gezond kamp.

De werkvormen hebben jullie aangezet tot discussie over de gezondheid en het druggebruik op kamp. Jullie hebben zelf een mening gevormd over het gezondheidsgehalte van jullie kampwerking en hebben zelf een aantal afspraken of regels bedacht om bij te dragen tot een gezond kamp.

Tot slot van deze brochure geven we jullie ook een aantal algemene aandachtspunten en concrete tips. De tips kunnen jullie helpen bij het ondersteunen van jongeren in het maken van een gezonde keuze.

Algemene aandachtspunten

1 Plezier

Je bent als begeleider op kamp. Dit vraagt een zekere verantwoordelijkheid. In de eerste plaats ben je er voor de deelnemers en niet zozeer voor je eigen plezier. Jouw plezier mag niet ten koste van de deelnemers zijn. Met een kater voor de groep staan, snel geïrriteerd zijn door te weinig slaap, ... komt bij de deelnemers niet altijd prettig over.

2 Steun

Jongeren scheppen graag op over de hoeveelheid drank die ze kunnen drinken. Heel wat jongeren vinden het stoer en volwassen dat ze zoveel drinken. Als begeleider kan je hier tegen in gaan door jongeren er op te wijzen dat het veel volwassener is om je eigen keuze te maken en je niet te laten leiden door anderen. Je kan jongeren ondersteunen bij het weerstaan aan de druk van anderen. Verzeker hen dat het OK is om 'neen' te zeggen.

3 Respect

Als begeleider is het ook belangrijk te benadrukken dat men respect moet hebben voor ieders houding. Wanneer iemand niet wenst te drinken, moet dit gerespecteerd worden. Drinkwedstrijden, durfspelletjes of stiekem alcohol of pillen toevoegen aan het drankje van iemand anders, zijn gevaarlijke praktijken. Wanneer je als begeleider dergelijke zaken vaststelt, moet je optreden.

concrete tips

Deze tips geven ook ideeën voor het oplossen van de situaties die onder de werkvorm 'Crisisberaad' zijn beschreven.

1 In dronken toestand

Wanneer een jongere of een begeleider in dronken toestand op een kampactiviteit verschijnt, moet je hem/haar niet onmiddellijk op zijn drankgebruik aanspreken. Iemand die dronken is, is meestal niet voor rede vatbaar. Je kan beter een voorlopige oplossing bedenken en een tijdje wachten. Wanneer hij/zij terug nuchter is, kan je de feiten op een rijtje zetten en de eventuele sanctie kenbaar maken.

2 Een medische fiche

Heel wat mensen overdrijven met medicatie. Wij Belgen staan mee aan de top wat het gebruik van geneesmiddelen betreft. Voor elk kamp kan je best door de ouders of de huisarts een medische fiche laten invullen. Wanneer een jongere regelmatig medicatie nodig heeft, moet dit vermeld zijn op de fiche. Een jongere die af en toe een pilletje vraagt, kan je aanspreken op de negatieve aspecten ervan en kan je wijzen op alternatieve manieren om het probleem op te lossen (hoofdpijn kan bijvoorbeeld wijzen op een gebrek aan slaap). Soms vragen jongeren ook medicatie om aandacht te trekken of wijst het medicatiegebruik op een ander probleem.

3 Verantwoordelijkheid

Als begeleider van een kamp heb je een verantwoordelijkheid voor de deelnemers. In bepaalde omstandigheden (ernstige ziekte, ongeval, ...) is het noodzakelijk dat er iemand het hoofd koel kan houden. Daarom is het aan te raden dat wanneer er gedronken wordt er altijd minstens één van de begeleiders nuchter blijft (liefst met rijbewijs). Zo kan er bij noodgevallen steeds hulp worden gehaald.

4 Bezit van illegale drugs

Het bezit van marihuana of andere illegale drugs is strafbaar. Marihuana afnemen van een kampdeelnemer betekent dat je er zelf van in het bezit komt. De beste oplossing is de drugs weg te gooien of door te spoelen, zodat je zelf niet kan vervolgd worden voor het bezit van illegale drugs. Zeker voor buitenlandse kampen (wanneer je een grenscontrole moet passeren) is dit een aanrader. Het spreekt voor zich dat het afnemen van de illegale drugs geen sanctie op zich is. Afhankelijk van de gemaakte afspraken kan je de jongere sanctioneren.

5 Jongeren die roken

Jongeren roken de laatste tijd weer meer en meer. Als kampbegeleider kan je ernaar streven om met niet meer rokers terug te keren dan bij het vertrek. Duidelijke afspraken over wie er mag roken en wanneer en waar er mag gerookt worden, kunnen hierbij helpen. Jongeren kijken altijd een beetje op naar de begeleiders van het kamp. Tracht daarom een gezond voorbeeld te geven en zo weinig mogelijk in het bijzijn van de deelnemers te roken.

6 Sterke drank

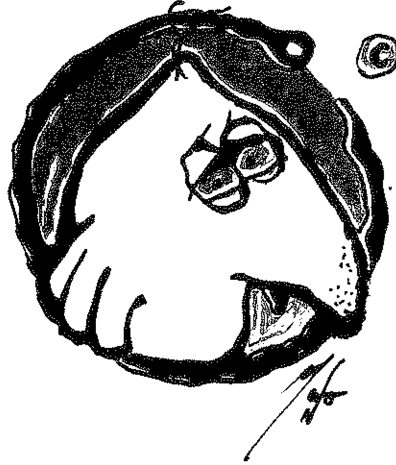
Duidelijke afspraken over alcoholische dranken op kamp zijn aangewezen. Daarbij is het belangrijk niet enkel over de hoeveelheden en de tijdstippen te spreken, maar ook de plaats aan te geven waar gebruikt kan worden. Op de slaapplaats hoort drank zeker niet thuis. Stiekem drinken is een reden te meer om strenger op te treden.

7 Leiders en drugs

De ogen sluiten voor alcohol- of ander druggebruik onder de kampbegeleiders is hypocriet. Op heel wat kampen drinken de begeleiders ook wel eens teveel of roken de begeleiders ook wel eens een joint, ... Ook hierover moeten duidelijke afspraken worden gemaakt. Op voorhand moet je afspreken wie er bij overmatig alcoholgebruik of ander druggebruik wordt gecontacteerd en hoe zulke situatie wordt gesanctioneerd.

8 Ambiance zonder drank

Overmatig drankgebruik is zeker niet bevorderlijk voor de sfeer. Bij de begeleiding kan het leiden tot spanningen en onverantwoordelijk gedrag. Bij de deelnemers kan het leiden tot de overtreding van regels en soms ook tot agressie. Redenen genoeg om alcoholgebruik binnen de perken te houden. Een goed feest hoeft niet altijd gepaard te gaan met (teveel) drank.

Tot slot

Ziezo, een belangrijke stap is gezet. Met deze brochure heb je een 'gezond' kamp voorbereid. Je hebt met de begeleidersploeg het gezondheidsgehalte van jullie kampwerking gewikt en gewogen, je hebt van mening gewisseld over alcohol- en ander druggebruik op kamp, je hebt een aantal duidelijke afspraken op papier gezet. Met deze achtergrond sta je als begeleider sterker om te reageren op mogelijk druggebruik of op crisissituaties.

Nu komt het kamp er aan. Tijdens het kamp zullen waarschijnlijk een aantal afspraken in vraag worden gesteld. Openheid en dialoog met de deelnemers zijn dan belangrijke troeven.

Geniet en maak er een tof kamp van!

Deze brochure is een uitgave van de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD). Ze is gebaseerd op ervaringen van de regionale preventiewerkers alcohol en drugs, verbonden aan de Centra Geestelijke Gezondheidszorg en op ervaringen binnen verschillende kampwerkingen (sportkampen, speelpleinen, mutualistische kampen, jeugdbewegingskampen).
De brochure richt zich tot begeleiders van kampen (monitoren, leiders, instructeurs). Ze heeft de bedoeling kampbegeleiders te ondersteunen bij de voorbereiding van een gezond kamp. Hiertoe worden ideeën en werkvormen aangereikt die de gezonde en de ongezonde aspecten van de kampwerking ter discussie stellen. De brochure schenkt aandacht aan het eventuele alcohol- of ander druggebruik van de kampdeelnemers én van de kampbegeleiders.

DE DRUGLIJN

078-15-10-20

Meer informatie over deze brochure kan je bekomen bij:

Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw
Gustave Schildknechtstraat 9, 1020 Brussel
Tel. 02/422.49.69 - Fax. 02/422.49.79

Dit project werd gefinancierd door de Vlaamse minister
van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

